

SOKÓŁ NA ŚLĄSKU

Czasopismo dla członków Związku Sokół Polskich Dzielnicy Śląskiej

Wychodzi co miesiąc — Numer niniejszy kosztuje **20 groszy** — Kont^o czekowe: **P.K.O. Katowice 301 550** Telefon numer 30613
Sekretariat dzielnicy, Redakcja i Administracja mieszczą się w Katowicach ul. Ks. Damrotha 8, parter praw

Rok XIII

***

Katowice, wrzesień 1934 roku

***

Numer 9

Znak czasu...

Pod powyższym tytułem zamieścił „Sokół Małopolski”, organ Dzielnicy Małopolskiej, artykuł p. dra Marjana Wolańczyka, który ze względu na jego ważność w całości powtarzamy. — Redakcja.

Żyjemy w czasach wielkich sprzeczności; jedne fakty pędzą z zawrotną szybkością, inne wloką się leniwie; jednym ludziom wiedzie się dobrze, może nazbyt dobrze, drudzy przymierają głodem; jedni bogacą się, inni ubożają przez zjadanie ostatnich zasobów krwawo zdobytych oszczędności. Tak było zawsze, tylko obecnie stopień tych kontrastowych zestawień jest o wiele większy. Nasilenie różnic zwiastuje zawsze jakąś zmianę. Może skończy się kryzys, może zmieni się ludzkość, może runie cała dotychczasowa cywilizacja — to okaże nam przyszłość. My o czym innym myślimy i o tem czemś innym chcemy pomówić, a mianowicie o sprawach sokolich.

Czujemy wszyscy dobrze niezwykle nacisk na całe gniazda sokole, widzimy pewne pociągnięcia skierowane przeciw osobom piastującym w Sokole kierownicze stanowiska. Zdajemy sobie sprawę z tego, że stronnictwa polityczne wyciągają ręce, by ośwładnąć Sokołem i uczynić z niego swoją domenę dla celów partyjnych. Czyni to nie jedno stronnictwo, owszem czynią różne, na skrajnych stojące płaszczyznach orientacji. Nie jest to dobre dla Sokolstwa, bo wprowadza się przez to ferment polityczny, ale nie jest niebezpieczne, bo Sokolstwo choćby nawet chwilowo dało się porwać jakiejś koterji (myślę naturalnie o poszczególnych gniazdach, nie całości), to otrząśnie się wnet z nalotów politycznych, bo Sokolstwo jest zdrowe i tyle świadome swego posłannictwa, że tylko poza partjami może godnie służyć Narodowi i Państwu i tylko na tej drodze może spełniać swoje zadania. Nie lękamy się zatem zbyt ani ataków na kierownicze osoby, bo jednego zastąpić u nas może dziesięciu innych, ani zachodów politycznych, bo to proces chwilowy, nie mogący zyskać sobie trwałego fundamentu w Sokolstwie.

Zastanawia nas i cieszy zarazem inny objaw — to oddźwięk w społeczeństwie. Lwów od czasu ostatniego zlotu zapalił się do Sokolstwa. W czasie uroczystości 3 Maja publiczność przyjmowała organizację a nawet wojsko defilując spokojnie — oddział sokoli był frenetycznie oklaskiwany i zasypywany kwiatami przez cały czas pochodu — ale to nasz kochany Lwów — kolebka Sokolstwa, na które patrzy społeczeństwo lwowskie jako na wykwit swego krwawego ducha, swej patriotycznej miłości. Objaw ten jednak powtó-

rzył się tam, gdzie możnaby się tego najmniej spodziewać, w zimnej i nieznającej dotąd należycie Sokolstwa — Warszawie. Dnia 13 maja odbyła się tam inauguracja święta wychowania fizycznego przy obecności Pana Prezydenta Rzplitej i całego rządu. Wśród ćwiczących wystąpił również oddział sokoli, a kiedy oddziały następnie defilowały przed władzami państwowymi, tłum urządził oddziałowi sokolemu odcinającą się i znamiennej owację, jakiej — zdaje się — jeszcze Warszawa nie przeżywała. To znak czasu. Z jednej strony ucisk idący nie od rządu ale od poszczególnych osób, sprawujących pewne funkcje państwowe — z drugiej wylew uczucia i okazywanie swej sympatji społeczeństwa. Ten kontrast znaczy również, że bliska jest zmiana i pod tym względem.

Towarzystwa ideowe mają rację bytu dopóki rządzą niemi idea, a moc jego i trwałość jak i trwałość idei wówczas jest wartościowa, gdy złączona jest z rdzeniem narodu — nie zginie ani idea, ani na niej oparte towarzystwo, dopóki będzie istniał naród. Sokolstwo ma sympatię narodu, ale nie dla swych oczu czy czerwonej koszulki, ma tę sympatię dlatego właściwie, że jest wykwitem narodowych pragnień. Tłą one w głębi dusz i nie skore są wydobywać się zawsze na wierzch, ale skoro objawia się nacisk na Sokolstwo, zjawia się równocześnie żywe zainteresowanie i uczucie społeczeństwa dla tego Sokolstwa. Gdybyśmy zapytali, dlaczego tak się dzieje, znaleźlibyśmy odpowiedź jedną: Sokolstwo jest najistotniejszą emanacją społeczeństwa i każdy cios, skierowany przeciw Sokolstwu, jest ciosem godzącym w naród, w społeczeństwo i dlatego frenetyczne oklaski objawiają stan dusz społeczeństwa, gdyż ono jest dumne, że istnieje ta karna i nieugięta kadra znosząca ciosy z uśmiechem na ustach, bo silnych nie może osiągnąć ukłócie szpilki ani nierozsądne pociągnięcia tych, którzy na własną rękę to czynią, nie rozumiejąc, czym jest Sokolstwo dla państwa. Gdyby inna organizacja znalazła się w tej sytuacji, w jakiej od lat pozostaje Sokół, znikłaby dawno z powierzchni ziemi, Sokolstwo trwa i rośnie w siłę, oczyszcza się z jednostek słabych i zwiera się mocniej w sobie, bo to żywotność narodu. A dla państwa, zapytacie, czym jest Sokolstwo? Odpowie fakt. Przy końcu maja i początku czerwca odbyły się w Budapeszcie międzynarodowe zawody gimnastyczne. Sokół nie ma środków, aby zawodników tych wyćwiczyć, iżby mieli szanse zwycięstwa, ani środków na wysłanie zawodników zagranicę — a państwo również nie ma, ale.. zawodników. I oto

Państwowy Urząd W. F. i P. W. zwrócił się do Związku, aby koniecznie wysłał reprezentację. Sokół usłuchał, ratuje państwo w potrzebie i wyćwiczył jako tako drużynę, która wzięła udział w zawodach, zyskując 3-cie miejsce. Nie zdobyliśmy prymatu, bo Niemcy trenowali swoich zawodników 2 miesiące, a Czesi 6 tygodni — polscy zawodnicy mieli zaledwie 2 tygodnie czasu na przygotowanie.

Ale to tylko efektowny występ, bez którego ostatecznie żyć można i państwo istnieć może — drugi fakt znamieniem swem przechodzi daleko poza ramy zwyczajnego popisu, a sięga wprost w byt państwa — to armia. Pobory wojskowe wykazują coraz smutniejszy objaw, jeśli chodzi o rekruta, marniejący fizycznie mimo tak rozpowszechniony sport, mimo

taką troskę państwa o wychowanie fizyczne. Ten zaś fakt smutny rozjaśnia inny szczegół, wzięty z komisji asenterunkowych — oto młodzieńcy ćwiczący w Sokole zwracają szczególną uwagę na siebie normalnym rozwojem i pełnem zdrowiem. Znak to, że praca nasza jest systematyczna i umiarowa, służąca zdrowiu, a zatem dająca państwu główną ostoję bytu, bo zdrową armję.

Jesteśmy zatem potrzebni państwu, jesteśmy kością z kości narodu i mamy odpornego ducha i świadomość zła, które w stosunku do nas się szerzy, ale które minie, bo kto wytrwa ten zwycięży — my trwamy już na posterunku przez lat 67 i przetrzymywaliśmy różne burze, przetrwamy i dziś siejszy niezrozumiały nacisk.

Dział urzędowy

Ze Związku

W sprawie Złotu Sokolstwa Słowiańskiego.

Warszawa, w lipcu 1934 r.

Rada Związku w dniu 10 grudnia 1933 roku uchwaliła zwołanie zlotu sokolstwa słowiańskiego na rok 1935 do Warszawy i opodatkowanie na koszty tego zlotu wszystkich gniazd związkowych.

Nadzwyczajny zjazd rady Związku w dniu 17 czerwca rb. uchwalił wysokość tego opodatkowania i terminy jego wpłaty.

Wymienione uchwały były ogłoszone w Przewodniku gimnastycznym „Sokół”, nr. 12 z r. 1933 i nr. 6 z rb.

Przypominając treść powyższych uchwał, zarząd Związku zaznacza, że:

1-o. Opodatkowane są gniazda, a nie poszczególni ich członkowie, każde zatem gniazdo obowiązane jest uiścić przypadającą nań sumę podatku bez względu na to, czy członkowie jego opłacają składki, czy są od nich zwolnieni. Fundusze na opłacenie podatku mogą gniazda zdobyć bądź drogą urządzania imprez dochodowych, bądź dobrowolnej składki zamężniejszych członków, bądź wreszcie przez rozłożenie podatku na swych członków, zależnie od warunków miejscowych.

2-o. Wysokość podatku od gniazda uzależniona jest od liczby członków według raportu na dzień 31 grudnia 1933 r. i wynosi w złotych kwotę, jaka wypadnie z pomnożenia liczby członków przez 4.

3-o. Podatek gniazda winny wpłacać do P.K.O. na konto nr. 29.144 „1 zlot sokolstwa słowiańskiego w Warszawie”, w czterech równych ratach: 1-sza rata winna być wpłacona do dnia 1 października rb, 2-ga rata — do dnia 1 stycznia r. 1935, 3-cia rata — do dnia 1 kwietnia r. 1935; wreszcie 4-ta rata — do dnia 31 maja r. 1935.

Druhny i Druhowie! Powierzenie nam urządzenia pierwszego zlotu sokolstwa słowiańskiego jest dla nas wielce zaszczytne, lecz jednocześnie wkłada na nas obowiązek dołożenia starań, abyśmy godnie wywiązali się z powierzonego nam zadania.

Musimy zorganizować zlot tak, aby nie ściągnąć na siebie zarzutów ze strony innych organizacji sokolich słowiańskich lub ze strony własnego społeczeństwa. A bez odpowiednich funduszy dobre zorganizowanie zlotu nie jest możliwe, co sami przecież dokładnie pojmujecie. Dlatego też zarząd Związku nie wątpi, że każde z gniazd — w dobrze zrozumianej trosce o godność i znaczenie sokolstwa polskiego — spełni swój obowiązek członkowski wobec Związku i nie tylko terminowo i w całości uiści przypadający nań podatek, lecz również dołoży wszelkich starań, aby zlot pod wszystkimi względami: liczebnym, organizacyjnym i ćwiczebnym stanął na możliwie najwyższym poziomie!

Zarząd Związku wzywa zarządy dzielnic i okręgów, aby ze swej strony jak najenergiczniej współdziałały w sprawie powodzenia zlotu przez dokładne wyjaśnienie podwładnym gniazdom znaczenia tego zlotu, uświadomienie ich o konieczności wspólnego wysiłku całego sokolstwa polskiego przy organizacji zlotu, oraz dopilnowanie, by każde z gniazd spełniło całkowicie i terminowo swój obowiązek sokoli.

Czołem!

Przewodnictwo Związku.

Przewodnictwa Dzielnic

Datki na powodzian.

W myśl okólnika Przew. Dziel. z dnia 9. VIII. L. dz. 1063/34 w sprawie urządzania imprez dochodowych na rzecz powodzian gniazdo **Chropaczów** złożyło zł 15.— na ręce lokalnego Komitetu Niesienia Pomocy Powodzianom.

Gniazdo w **Rybniku** wpłaciło w dniu 25 lipca r. b. zł 25 do Powiat. Kasy Komunalnej, wzywając równocześnie miejscowe stowarzyszenia do łańcucha prasowego na rzecz powodzian.

Sprawa gier sportowych.

Celem umożliwienia gniazdom sokolim Dzielnicy Śląskiej rozgrywania meczów gier sportowych (szczypiórniak, siatkówka, koszykówka, hazena, palant i piętówka) nie tylko o sokole mistrzostwo lecz również o mistrzostwa Śląska względnie Polski — Przewodnictwo Dzielnic Śl. Zw. Tow. Gimn. „Sokół” w Polsce na zaproszenie Śl. Z. G. Sp. wydelegowało dha A. Czernego, sekretarza Naczelnictwa Dzielnic na posiedzenie Zarządu Śl. Z. G. Sp. celem porozumienia się z tymże Związkiem co do przystąpienia Dzielnic Śl. do Z. G. Sp. jako osobny podokręg.

Porozumienie nastąpiło na posiedzeniu Śl. Z. G. Sp. w dniu 27 lipca br., na którym po omówieniu szczegółów przyjęto Dzielnicę Śl. jako osobny podokręg pod nazwą „Sokół Dzielnic Śląska”.

Wobec tego gniazda sokole będą miały możliwość bez dalszych opłat na rzecz Śl. Z. G. Sp. rozgrywania meczów z klubami zrzeszonymi w Śl. Z. G. Sp., zaś najlepsza drużyna, która zdobędzie mistrzostwo sokole Dzielnic Śląskiej — osobno w szczypiórniaku, koszykówce, siatkówce, hazenie, palancie i piętówce — rozgrywać będzie o mistrzostwo Śląska z mistrzami innych podokręgów.

Wydział Techniczny Dzielnic Śląskiej powoła w najbliższym czasie referenta Gier Sportowych, który ze swej strony zorganizuje rozgrywki w Dzielnic do wymogów Śl. Z. G. Sp.

Gniazda sokole wzywa się do zorganizowania jak największej ilości drużyn gier sportowych. By gniazdom przyjść z pomocą Dzielnic Śląska organizuje w najbliższych miesiącach kurs dla instruktorów i sędziów gier sportowych.

Żłaczelnictwa Dzielnicy

Dzielnicowe zawody lekkoatletyczne.

W niedzielę, dnia 29 lipca br. odbyły się na „Stadionie” w Chorzowie dzielnicowe zawody lekkoatletyczne dla drułów i druhen o mistrzostwo Dzielnicy Śl.

Tegoroczne zawody zgromadziły na starcie 137 drułów i 20 druhen, razem 157 zawodników i zawodniczek. Zawody rozpoczęły się o godz. 10,20, zakończone zostały o godz. 16,30.

Kierownictwo zawodów spoczywało w rękach druha Ładwika Piontka I. zast. nacz. Dzielnicy, sędzia główny dh inż. Wierzbicki St. prezes Okr. VIII, starter dh Szydło J. nacz. Okr. III, kierownik biegów dh Krajczyk P., skoków dh. inż. Gerstman F., rzutów dh Bartniczek E. II. zast. nacz. Dzielnicy, sędziowie dhowie: Draga, Kopel, Widera W., Makselon J., Habryka, Roguła T., Borgowiec B., Rzepczyk, Furgoł, Niewidok, Smółczyk J., Płonka, Michalski. Nowak, Michalski, Urbańczyk P., sekretarze dhowie Czerny A. i Nowak A.

Wyniki w poszczególnych konkurencjach stały na poziomie Śl. „A” kl. przyczem w rzucie młotem dh Węglarczyk z Chorzowa pobił rekord śląski rzutem 34,54. W zawodach punktowano pierwsze 6 miejsc, przyczem za uzyskane I miejsce liczono pkt. 6, II miejsce pkt. 5, III miejsce pkt. 4 itd., sztafety liczono podwójnie. — Jak wykazuje poniższe zestawienie I miejsce u drułów uzyskał Okr. VIII. (rybnicki) — 118 pkt. przed Okr. VII. (pszczyńskim) — 91 pkt. i Okr. II. (katowickim) — 73 pkt.; u druhen Okr. VII. (pszczyński) — 49 pkt. przed Okr. III. (chorzowskim) 48½ pkt. i Okr. I. (nowobytom.) — 40 pkt.

Zestawienie udziału Okr. w zawodach Dzieln.

L. p	O k r ę g	Do zawodów				Zdob. pkt.		Zdob. miejsce	
		zgłosz.		stańęło					
		dhów	dhen	dhów	dhen	dhów	dhen	dhów	dhen
I.	nowobytomski	20	5	16	4	56	40	V	III
II.	katowicki	34	—	24	—	73	—	III	—
III.	chorzowski	32	4	21	4	60	48 ¹ / ₂	IV	II
IV.	tarnogórski	29	—	22	—	6	—	VII	—
V.	siemianowicki	17	4	9	2	14	17	VI	V
VI.	mysłowicki	13	—	8	—	1	—	VII	—
VII.	pszczyński	19	6	17	6	91	49	II	I
VIII.	rybnicki	22	5	20	4	118	39 ¹ / ₂	I	IV
IX.	wodzisławski	—	—	—	—	—	—	—	—
X.	cieszyński	—	—	—	—	—	—	—	—
	8 Okręgów	186	24	137	20				

Wyniki w poszczególnych konkurencjach były następujące:

Druhowie:

Bieg 100 mtr.: 1. Grzegorz W. 11,8 — Bogucice (w przedbiegu 11,7); 2. Harnos A. 11,9, Mikołów; 3. Kroker Z. Katowice II; 4. Werner, Mikołów; 5. Laszczok G., Ruda; 6. Haberstroh W., Zgoda.

Bieg 110 m płotki: 1. Karwat Wilhelm, 17,8, Krywałd; 2. Labza Leon, 18,8, Knurów; 3. Rak Herbert, Chwałowice; 4. Dudek Walter, Chorzów; 5. Dziuba Jerzy, Nowy Bytom.

Bieg 200 mtr.: 1. Grzegorz W. 24,3, Bogucice; 2. Harnos Alfred, 25,1, Mikołów; 3. Laszczok G., Ruda; 4. Pietruszka J., Rojca; 5. Hajduk K., Knurów; 6. Sokół A., Pszczyna.

Bieg 400 mtr.: 1. Muc J., 54,5, Bogucice; 2. Wrzosok T., 55,1, Krywałd; 3. Werner, Mikołów; 4. Bochynek K., Brzeziny; 5. Bednorz E., Rybnik; 6. Grzomba W., Mikołów.

Bieg 800 mtr.: 1. Żyłka A., 2:09,8, Chorzów; 2. Wrzosok T., 2:10,5, Krywałd; 3. Luks J., Zgoda; 4. Rącoszek B., Chorzów; 5. Pysik J., Ruda; 6. Książek F., Brynów.

Bieg 1500 mtr.: 1. Głania A., 4:30,2, Krywałd; 2. Kremiec I., 4:31,2, Żory; 3. Kazeł A., Rybnik; 4. Witęcy A., Bielszowice; 5. Luks J., Zgoda; 6. Smoliński W., Szklarnia.

Bieg 3000 mtr.: 1. Książko R., 10:12,4 Chorzów; 2. Kasza 10:19,8; 3. Marniok, Kostuchna.

Bieg 5000 mtr.: 1. Gwóźdź H., 16,59, Bogucice; 2. Szczypka P., 16:59,7, Rybnik; 3. Szopka K., Bielszowice; 4. Wistup T., Chorzów.

Sztafeta 4×100 mtr.: Okr. II. 47,8 w składzie: Brauer B., Muc J., Grzegorz W., Węgrzyn T.

Okr. VII. 48“ w składzie: Sokół, Harnos A., Werner, Jastrzębski.

Sztafeta olimp.: Okr. VIII. 3,49 w składzie: Czempiel A., Wrzosok T., Karwat W., Garczorz A.

Okr. II. 3,49,5 w składzie: Kręćik, Muc J., Brauer B., Węgrzyn T.

Skok w dal: 1. Węgrzyn T. 6,18, Bogucice; 2. Haberstroh W. 6,11, Zgoda; 3. Jastrzębski S. 5,99; 4. Botorek B. 5,92, Nowa Wieś; 5. Karwat W., Krywałd; 6. Muc J., Boguc.

Skok wwyż: 1. Piecuch E. 1,62, Mikołów; 2. Wieczorek W. 1,57, Katowice II; 3. Sokół A. 1,57, Pszczyna; 4. Pawellek L. 1,57, Ruda; 5. Rak H. 1,53, Chwałowice; 6. Kowolik J., 1,53, Dąb.

Trójskok: 1. Pawellek L. 12, Ruda; 2. Sokół A. 11,78, Pszczyna; 3. Botorek B. 11,43, Nowa Wieś; 4. Borkowy J. 11,25, Kamionka; 5. Harnos A., Mikołów; 6. Pysik P., Ruda.

Tyczka: 1. Palion A. 3,30, Siemianowice; 2. Dziuba J. 3,10, Nowy Bytom; 3. Labza L. 3,00, Knurów; 4. Karwat K. 2,90, Knurów; 5. Wieszka Paweł 2,80, Bielszowice; 6. Tunk F. 2,80, Krywałd.

Dysk: 1. Jastrzębski S. 36,08½, Mikołów; 2. Węglarczyk A. 34,61½, Chorzów; 3. Rak H. 32,91, Chwałowice; 4. Karwat W. 32,86, Krywałd; 5. Palion A. 32,79, Siemianow.; 6. Borkowy J. 32,24, Mikołów.

Oszczep: 1. Głania A. 51,45, Krywałd; 2. Wieczorek W. 50,30, Katowice II; 3. Żyłka A. 47,45, Chorzów; 4. Palion A. 45,23, Siemianowice; 5. Rak H. 43,42, Chwałowice; 6. Pysik P. 42,63, Ruda.

Kula: 1. Jastrzębski S. 12,15, Mikołów; 2. Węglarczyk A. 12,03, Chorzów; 3. Gach W. 11,85½, Bogucice; 4. Borkowy J. 11,40, Mikołów; 5. Klachacz 11,40, Mikołów; 6. Karwat W. 11,26, Krywałd.

Granat: 1. Głania A. 84,88, Krywałd; 2. Karwat W. 77,85, Krywałd; 3. Jastrzębski S. 73,35, Mikołów; 4. Klachacz 69,55, Mikołów; 5. Rak H. 69,10, Chwałowice; 6. Jeglorz M. 68,47, Krywałd.

Młot: 1. Węglarczyk A. 34,54, Chorzów; 2. Jeglorz E. 28,28, Krywałd; 3. Borkowy J. 25,55, Kamionka; 4. Depta F. 23,28, Siemianowice; 5. Pardubicki W. 21,93, Knurów; 6. Gryc A. 19,82, Chorzów.

Druhny:

Bieg 60 mtr.: 1. Gorolówna 8,2, Pszczyna; 2. Kostkówna K. 9“, Ruda; 3. Loskówna, Zgoda; 4. Kellerówna, Zgoda; 5. Foicikówna E., Knurów.

Bieg 100 metr.: 1. Gorolówna 14“, Pszczyna; 2. Kostkówna K. 14,9; 3. Foicikówna E.; 4. Kellerówna, Zgoda.

Bieg 800 mtr.: 1. Loskówna 2:54,2, Zgoda; 2. Wencłówna 3:02,3; 3. Ordonówna, Rybnik.

Sztafeta 4×75: Okręg I. 45“ w składzie: Sikorzanka, Zimolówna, Wajsówna, Kostkówna.

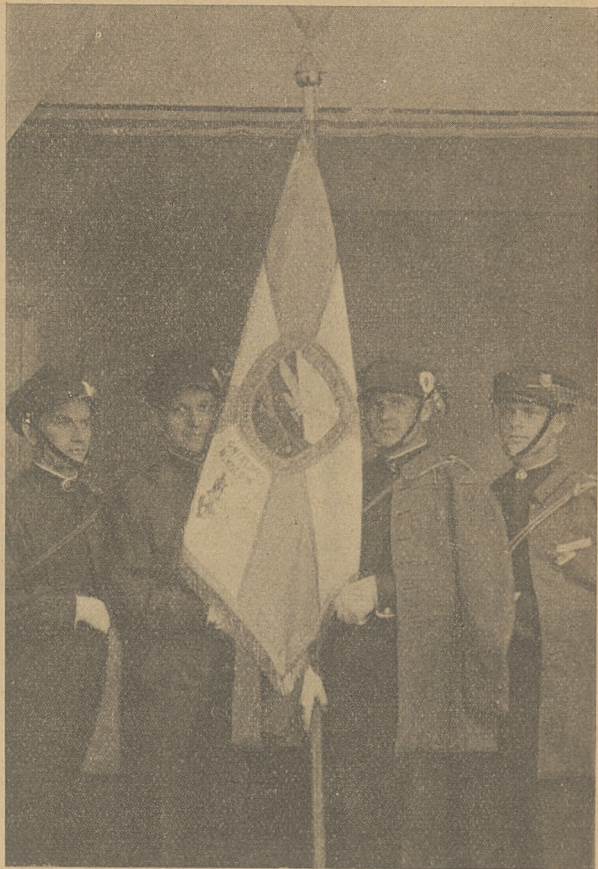
Okr. VII. 45,5 Pszczyna.

Skok w dal z miejsca: 1. Kostkówna K. 2,02, Ruda; 2. Wajsówna G. 1,98, N. Bytom; 3. Kajzerkówna A. 1,91, Knurów.

W dniu 10 czerwca 1934 odbyła się uroczystość 15-lecia gniazda Mikołów, połączona z poświęceniem sztandaru. Po prawej: nowo poświęcony sztandar wraz z asystą; po lewej Zarząd gniazda z presem dh Wikarkiem (x) na czele.

Skok w dal z rozbiegu: 1. Gorolówna A. 4,24, Pszczyna; 2. Kajzerkówna A. 3,90, Knurów; 3. Kelelrówna G. 3,90, Zgoda; 4. Fojcikówna E. 3,87, Knurów; 5. Gryksówna G. 3,63, Pszczyna; 6. Wencłówna K., Rybnik.

Skok wwyż: 1. Wajsówna G. 1,27,5, Nowy Bytom; 2. Mondra M. 1,22, Pszczyna; 3. Szymowa E. 1,22, Zgoda; 4. Ordonówna A. 1,17; 5. Loskówna H., Zgoda; 6. Kajzerkówna A., Knurów.

Dysk: 1. Skolikówna H. 27,28, Siemianowice; 2. Neumanówna E. 24,85, Siemianowice; 3. Szymowa E. 23,73; 4. Błachnikówna, Tychy; 5. Kajzerkówna A., Knurów; 6. Wajsówna G., Nowy Bytom.

Oszczep: 1. Szymowa E. 23,80, Zgoda; 2. Kellerówna 18,90, Zgoda; 3. Zupokówna W., Pszczyna; 4. Błachnikówna, Tychy.

Kula: 1. Neumanówna E. 8,53, Siemianowice; 2. Szymowa E. 7,61, Zgoda; 3. Błachnikówna, Tychy; 4. Kajzerkówna A., Knurów; 5. Imielanka, Zgoda; 6. Fojcikówna E., Knurów.

Dzielnicowe zawody pływackie.

Na pływalni „Szarlej Białej” w Brzezinałach Śl. odbyły się w niedzielę dnia 5 sierpnia br. dzielnicowe zawody pływackie dla drułów i druchen przy pochmurnej pogodzie.

W zawodach brało udział 20 drułów; wobec stawienia się na starcie tylko jednej drułny z Siemianowic zawody dla druchen się nie odbyły. Temperatura wody 18° C.

Wyniki zawodów stały na poziomie kl. II, zaś wyniki w poszczególnych konkurencjach były następujące:

Druhowie:

100 m styl kl.: 1. Dudek Łucjan (Rybnik) 1:36,6; 2. Binczyk F. (Siemianowice) 1:39; 3. Sichma P. (Ruda) 1:41.

100 m styl dow.: 1. Grabiec A. (Rybnik) 1:35,7; 2. Danek (Siemian.) 1:35,9; 3. Bartoniek G. (Rybnik).

200 m styl kl.: 1. Przygoda M. (Siemian.) 3:32,6; 2. Skorpiał (Ruda), 3. Kazek A. (Rybnik).

Skoki: 1. Pradela M. (Siem.) 83 pkt.; 2. Grabiec A. (Rybnik) 54 pkt.

Sztafeta 3×100: 1. Gn. Siemianowice — 4:45 w składzie: Sojka, Przygoda, J. Jurczyk; 2. Gn. Rybnik — 4:55 w składzie: Szymański, Kazek A., Dudek Ł.

Juniorzy:

50 m styl dowol.: 1. Bartoniek (Rybnik) 33,2; 2. Kukłok (Siemianowice).

50 m styl kl.: 1. Kolenda F. (Rybnik) 42,4; 2. Gluzek (Siemianowice); 3. Przybyła (Siemianowice).

Sztafeta 5×50: 1. Gniazdo Siemianowice — 3:09,4 w składzie: Stogniew, Przygoda, Pradela, Danek, Jurczyk; 2. Gn. Rybnik — 3:11,2 w składzie: Bartoniek I, Bartoniek II, Grabiec, Kolenda, Szymański.

W zawodach punktowano pierwsze trzy miejsca, przy czym za I. miejsce — 3 pkt., II. miejsce 2 pkt., III. miejsce 1 punkt.

Sztafety I. miejsce 6 pkt., II. miejsce 4 pkt., III. miejsce 2 pkt.

W ogólnej punktacji pierwsze miejsce uzyskało Gn. Siemianowice Okr. V. 18 pkt. przed Rybnikiem Okr. VIII. 14 pkt.

L. p.	O k r ę g	Zgłoszon.			Stanoło			Dygiem złoś. pkt.	m.	Juniorzy zdob.	
		dłów	dhn	mł.	dłów	dhen	mł.			pkt.	m.
I.	nowobytomski	3	—	—	2	—	—	3	III	—	—
II.	katowicki	5	1	—	1	—	—	—	—	—	—
V.	siemianowicki	13	2	3	10	1	3	18	I	5	II
VI.	mysłowicki	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VII.	pszczyński	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—
VIII.	rybnicki	6	—	3	5	—	2	14	II	6	III
		39	3	8	18	1	5				

JAN MADEJ.

Sokola myśl przewodnia od założenia do 20-lecia Czynu Legionowego.

Upadek powstania styczniowego z roku 1863 pograżył społeczeństwo pod trzema zaborcami w ogólnej apatii. Zdawało się, że wszelka myśl o niepodległości narodu odsunięta została bodaj czy nie nazawsze. Prześladowanie Polaków sprawiło, że ogromna ich większość zaczęła godzić się z wysunięciem hasłem oddania pracy dla obcych panów. Szatańska polityka państw zaborczych „divide et impera” — dzielić i różnić Polaków, byle tylko niedopuszczyć do scalenia społeczeństwa polskiego w jeden naród, poczęła święcić triumfy! Zdawało się, że utonęliśmy w ogromnym morzu niemieckorosyjskiem.

Przelana krew powstańcza stała się posiewem nowego życia: Niedobitki powstania styczniowego i zapalna młodzież akademicka tworzą we Lwowie koło gimnastyków, którego zadaniem jest podniesienie kultury ciała i wzmacnianie ducha przez uprawianie gimnastyki i szermierki. Poza tym „oficjalnym” celem kryje się jednak myśl głębsza, myśl utrzymania łączności duchowej rozbitego narodu, myśl niepodległościowa, wyrażająca się nazewnictwem gimnastyka... Kółko gimnastyków lwowskich po uzyskaniu zatwierdzenia statutu przez władze austriackie przemienia się już w r. 1867 w Towarzystwo Gimnastyczne Sokół, który w prostej linii jest spadkobiercą idei powstańczej.

Z biegiem lat cały obszar Małopolski pokrywa się gęstą siecią gniazd sokolich. Idea sokola przenika kordony i tak powstają gniazda w Poznańskim, na Śląsku, w Zagłębiu Dąbrowskim, w Westfalii, Berlinie i na drugiej półkuli

w Ameryce — wogóle wszędzie tam, gdzie, losami rzucone, znalazło się życie polskie. Znakomitą propagandą imienia polskiego na ziemiach polskich i na obczyźnie były wycieczki sokolów małopolskich do różnych miejscowości, wycieczki połączone z ćwiczeniami gimnastycznymi, które później po utworzeniu oficjalnego Związku Sokolów Polskich z siedzibą we Lwowie, przybierają powszechną nazwę zlotów sokolich. Przemarsz oddziałów sokolich przez wioski i miasta, piękny mundur narodowy, zbiorowe ćwiczenia setek i tysięcy sprawnych sokolów i sokolic, organizacja i karność szeregów porywają społeczeństwo polskie, które darzy nas zaszczytnym przydomkiem „Przedniej Straży Narodu”. Sokolstwo staje się widomym symbolem armji polskiej.

Rok 1910 w Krakowie, w którym cała Polska obchodziła największe święto narodowe w pięćsetną rocznicę zwycięstwa Jagielly pod Grunwaldem, a które Sokolstwo uświetniło niezatartym w pamięci „Zlotem Grunwaldzkim” w potężnej sile 10-cio tysięcznej armji wyćwiczonych i świadomych celu żołnierzy-obywateli z pod znaku sokolego, — jest punktem zwrotnym najwyższego napięcia ducha narodowego z czasów zaborczych, jest kresem walki toczzonej słowem i piórem a równocześnie zapoczątkowaniem militarnego przygotowania do walki z największym wrogiem zachodnim. Drużyny sokole przenoszą swą działalność gimnastyczną w teren, powstają tak zwane Stałe Drużyny Polowe, których zadaniem jest nauka walki bronią. Punktem kulminacyjnym tego ruchu jest rok 1914 i Legiony, zrealizowaniem idei sokolej jest rok 1918, Polska Niepodległa.

Każdy Sokół powinien zdobyć P. O. S.!

WIKTOR SŁAWIŃSKI.

25 lat w służbie sokolej

Sokolstwo to wiara, braterstwo, hart,
Sokolstwo to znamię Zakonu;
Ten tylko uznania i czci wart,
Kto wytrwa w zakonie... do zgonu.

Mój szacunek i przywiązanie do organizacji sokolej kształtowały wypadki na bruku cieszyńskim podczas zlotu Okręg. Sokola w roku 1907, na które patrzyłem jako student gimn. polsk.

Wtedy na rynku cieszyńskim połała się krew jednego z druhow mundurowych, a mianowicie dha Jawienia, profesora gimn. polsk. w Cieszynie, którego napadli niemieccy bursze i poranili poważnie.

Na pochód przechodzący podczas zlotu powyższego posypały się z okien domów w ul. Głębokiej zgniłe jajka, którymi oberwał również prowadzący pochód komisarz policji miejskiej.

Ówczesny Cieszyn był wrogo usposobiony do Polaków, estoją zaś polskości byli przeważnie sokoli, rekrutujący się z różnych warstw, i studenci polskich zakładów średnich.

Wrażenia zlotowe z r. 1907 zostały głęboko w sercu, gdyż przekonały mnie, że organizacja sokola musi być godną szacunku jeżeli jest na każdym kroku zwalczana przez krwi chciwych, i pijanych wielkością ówczesnych burszów niem., przedstawicieli t. zw. elity hakaty cieszyńskiej.

Dlatego też po opuszczeniu Cieszyna w roku 1909, po ukończeniu 4 klas gimn., szukałem w pobliżu gniazda sokolego, do którego mógłbym wstąpić jako członek. Znalazłem je w

miejscowości Orłowa, która była twierdzą polskości w czasach przedwojennych i dzisiejszych, gdyż znajduje się tam od 25 lat polskie gimnazjum, które wydało masę wypróbowanych i zahartowanych działaczy polskich.

Ówczesne gniazdo przedstawiało zwartą karną masę z prezesem dh Siwym na czele.

Obserwując działalność pojedynczych druhow i zarządu związaną z udziałem w Zlocie Grunwaldzkim w Krakowie, oraz biorąc w nim osobiście udział doszedłem do przekonania, że sieć Gniazd sokolich należy rozszerzyć, gromadzić coraz więcej ludzi dobrej woli i przygotowywać ich do walki czynnej o niepodległość Polski.

Dzięki poparciu i osobistemu przybyciu celem wygłoszenia referatu ówczesnego prezesa Gniazda Cieszyn profesora dra Galicza na zebranie konstytucyjne „Sokola” w Pietwałdzie (w dwa tygodnie po zlocie grunwaldzkim) udało mi się założyć Tow. „Sokół” z druhem Adolfem Kanią, kier. szkoły jako prezesem na czele, obecnym kier. szkoły w Czerwionce, pow. Rybnik, oraz podpisanym jako sekretarzem Gniazda i zast. naczelnika do końca roku 1910, a od roku 1911—1919 naczelnikiem. Towarzystwo liczyło ponad 30 członków.

Gniazdo rozpoczęło swą działalność werbując młodzież do szeregów i współpracowało z miejscowym Kołem „Macierzy Szkolnej” w organizowaniu przedstawień, odczytów, zabaw i wycieczek.

Wyjazdy na uroczystości sąsiednich Gniazd sokolich były bardzo częste, gdzie występując masowo, nabieraliśmy pewności w własne siły.

Z chwilą zaprowadzenia Stałych Drużyn Sokolich brałmy często udział w ćwiczeniach polowych, z których jako pierwsze na większą skalę zostało przeprowadzone w r. 1911 w okolicy Chrzanowa, gdzie odbył się w dniu następnym

Życia gniazd

Makoszowy (I).

Dnia 5 sierpnia 1934 r. obchodziło tutejsze gniazdo pod protektoratem Wiel. Ks. Prob. Maindy Jakóba i Naczelnika Gminy p. Pyzika Sylwestra uroczystość 15-tej rocznicy swego założenia.

O godz. 6-tej rano odbyły się zawody lekkoatletyczne w których brało udział 19 druhen i 42 druhow.

W pięcioboju I miejsce zajął dh Jastrzębski Stefan z Mikołowa, II miejsce Hajduk Ryszard z Świętochłowic, III miejsce Pawelek Leon z Rudy, IV miejsce Hucz Jan z Nowego Bytomia i V miejsce Kozubek z Zgody.

Pojedyńcze wyniki: 100 m: Hajduk Ryszard 11,2 sek., pchnięcie kuli: Jastrzębski Stefan 11,28 m, rzut dyskiem: Jastrzębski Stefan 34,82 m, skok wzwyż: Pawelek Leon 1,61 m, skok wdal: Hajduk Ryszard 6,01 m.

W trójbój dla druhen I miejsce zdobyła Szymowa z Zgody, II miejsce Bańczykówna Elżbieta z Świętochłowic, III miejsce Kostkówna K. z Rudy Śl.

Pojedyńcze wyniki: 60 m: Kostkówna K. 8,4 sek, pchnięcie kuli: Szymowa 7,68 m, skok wdal: Bańczykówna E. 4,10 m.

O godzinie 9,30 wyruszone przy dźwiękach orkiestry Polskich Kopalń Skarbowych przy bardzo licznym udziale społeczeństwa jak i sztandarów na nabożeństwo do kościoła parafialnego, gdzie ks. proboszcz wygłosił bardzo podniosłe kazanie. Podczas nabożeństwa wykonało miejscowe towarzystwo śpiewu „Cecylia” pod batutą p. Bartnika Ryszarda pienia religijne z towarzyszeniem orkiestry.

Po nabożeństwie udali się uczestnicy na boisko miejscowego P. W. i W. F., gdzie nastąpiło treściwe przemówienie druha Góreckiego Karola i rozwiązanie pochodu. Po akademii odbytej na sali p. Nowary Maks. nastąpiła przerwa obiadowa.

Po przerwie obiadowej odbyły się na wyżej wymienionem boisku występy druhen i druhow na drążku, poręczach i ćwiczenia wolne. W biegu na przełaj (2800 m) w którym brało

udział 14 druhow zajął I miejsce w czasie 9:28,4 Witecy Alojzy z Bielska, II miejsce w czasie 9:33,2 Milek L. z Chropaczowa, III miejsce w czasie 9:33,3 Luks Jerzy z Zgody.

Po ukończeniu zawodów odbyła się zabawa taneczna na której bawiła się brać sokola w miłym nastroju aż do późnej nocy.

Zaznaczyć również wypada, że z powodu niepogody uroczystość nie wypadła tak jak się spodziewano.

Miasteczko (IV).

Ruchliwy Zarząd Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” zorganizował na niedzielę, dnia 8 lipca 1934 r. obchód 15-tej rocznicy istnienia tutejszego gniazda. Prace przygotowawcze czyniono już od dwóch miesięcy, gdyż wstawiono dość poważny program obchodu. Całość udała się wspaniale, do czego się cały zarząd przyczynił, jak również i druhowie. O godzinie 9-tej rano przybyło na uroczystość gniazdo Brzozowice z 30 druhami w tem i druhny, które najlepiej zareprezentowało się z całego Okręgu IV, i możemy powiedzieć, że gniazdo Brzozowice rozumie i zna się na współpracy z gniazdami. Następnie przybyło 3 druhow z Szarleju, 4 druhow z Kozłowej Góry z sztandarem i jeden druh z gniazda Nakło Śl. O godz. 9,45 udano się na plac Sobieskiego na zbiórkę do ogólnego pochodu, skąd ruszono do kościoła parafialnego na nabożeństwo. Pochód prowadził druh Czempik Piotr, II zast. naczelnika gniazda a kierownik młodzieży, zaś Sokolstwo prowadził druh Machura Józef, I zast. naczelnika gniazda. Po nabożeństwie udano się z powrotem na plac Sobieskiego, skąd po krótkiej przemowie druha prezesa Wylenzka i 1-minutowym milczeniu na cześć poległych delegacja z 3 druhow udała się na cmentarz w celu złożenia wieńca na grobie śp. Nowaka Józefa, założyciela Sokola w Miasteczku w 1919 r. Następnie rozwiązano pochód i Sokolstwo udało się do ogrodu p. Żyłki, gdzie był przystanek sokoli. O godz. 12-tej w południe od-

Doraźny Złot Okręgu Krakowskiego, w skład którego wchodziły Gniazda Śląska Cieszyńskiego.

Z kolei następowały ćwiczenia polowe w okolicy Istebnej pod kierownictwem druhow: Matusiaka, obecnego inspektora szkolnego w Bielsku, i śp. Przepilińskiego, b. pułkownika W.P., a wreszcie w okolicy Ostrowy bez względu na porę roku.

Celem wyszkolenia instruktorów przystąpiono do zorganizowania w r. 1914 — 3 miesięcznego kursu dla podoficerów Starszych Drużyn Sokolich, który odbył się w Orłowej. Wykładowcami byli profesorowie gimnazjum polskiego, oficerowie rezerwy armii austriackiej. Kurs ten ukończyłem razem z innymi druhami.

W międzyczasie odbyła się uroczystość 3-ciomajowa, zakończona imponującym pochodem z Orłowej (gdzie odbył się wiec) do Dąbrowej do hotelu Gwarectwa na uroczyste przedstawienie. Czoło pochodu stanowił I batalion umundur. sokolów pod komendą druha prof. Dąbrowskiego, którego 1-sza kompania składała się z druhow Starszych Drużyn Sokolich w mundurach polowych.

Ciągłe drobne nieporozumienia i zgrzyty w pożyciu Polaków, Niemców i Czechów zamieszkujących teren od Orłowej po Ostrowę jak również walki podczas zlotu sokolego w Bielsku, gdzie połała się krew polska na moście rzeki Białki, wykazywały, że nadchodzi godzina porachunku z naszymi ciemiężcami zgodnie z przepowiednią naszego wieszczu Adama Mickiewicza.

Pamiętamy wszyscy jak dziś mord polityczny w Sarajewie oraz jego następstwa, powodujące wybuch wojny światowej.

Powstał czyn legionowy, do którego cegiełkę dołożyli i w dużej ilości Sokoli Śląska Cieszyńskiego. Gniazdo Pietwałd wysłało do legionów 7 druhow mundur. zaraz z po-

czątkiem sierpnia, z których jednakże kilku przyszło z powrotem po rozwiązaniu przez władze austriackie legionu wschodniego. Jednym z tych, którzy z Gniazda przeszli całą kampanię legionową był druh Dominik Kuńczycki, st. sierżant Wojsk Polskich, zamieszkały obecnie koło Warszawy.

Podpisany zaś przydzielony poprzednio w maju r. 1914 do artylerji austr. znalazł się z chwilą wybuchu wojny w 2-gim pułku austr. art. ciężkiej w Krakowie razem z innymi druhami Gniazd sokolich na Śląsku, z których kilku poległo na polu chwały.

Pomimo munduru austr. odznaką naszej przynależności do Sokola był wizerunek Kościuszki z szablą i kosą na krzyż, umieszczony i noszony do końca służby wojskowej z lewej strony czapki wojskowej. Wystarczy dodać, że nosiła odznakę tę większa część kolegów-Polaków w kompanji.

W chwilach wolnych od zajęć śpiewano polskie pieśni narodowe, co przydało się bardzo w marszach i podróżach podczas wojny.

Były wypadki, że maszerując na ćwiczenia z koszar artylerji w Krakowie na Kopiec Kościuszki, podczas spotkania oficerów pruskich śpiewaliśmy przeważnie mazurka Dąbrowskiego, ażeby udowodnić, że idą Polacy w obcych mundurach, wierzący w niepodległość Polski, co zwykle prusaków wprowadzało z równowagi i kończyło się dyscyplinarką.

Gniazdo w Pietwałdzie było nieczynnem aż do powrotu podpisanego z wojska w lipcu 1917 r., kiedy zaczęto zwalniać fachowców, pomiędzy nimi wszystkich, zatrudnionych dawniej na kopalniach robotników i urzędników technicznych.

Prowadzono w ciągu dalszym ćwiczenia, urządzano przedstawienia wspólnie z kołem „Macierzy Szkolnej” i odbywano zebrania stałe pod kontrolą komisarzy policyjnych. (Dokończenie nastąpi.)

Fotografie do sprawozdania z „Święta Morza” w Wełnowcu.

był się bieg na 1.500 m, do którego się zgłosiło 8 zawodników. Pierwsze miejsce zdobył dh Wilk Jan z Brzozowic, II miejsce Machura Augustyn „Orzeł” Miasteczko, III miejsce dh Haendel Augustyn, Sokół z Miasteczka. Następnie była przerwa obiadowa i druhowie zostali poczęstowani grochówką. Odbyło się również strzelanie do tarcz o nagrody, gdzie również do Brzozowic powędrowały dwie nagrody zdobyte przez druhow. O godz. 14-tej odbyło się zebranie uroczyste, które prowadził dh prezes Wylenzek, gdzie odczytał sprawozdanie z działalności gniazda przez 15 lat swego istnienia, wyrażając przy tym żal pod adresem jak Naczelnictwa Okręgu tak i Zarządu Okręgu IV, gdyż ani jeden członek władz Okręgu IV nie przybył do Miasteczka w dzień uroczystości, mimo wstawionych ćwiczeń wolnych z udziałem wszystkich gniazd Okręgu jak i młodzieży, choćby tylko przed urządzeniem uroczystości w celu stwierdzenia pracy i udzielenia ewent. wskazówek. Podczas koncertu młodzież (dorost) Sokola Miasteczka wystąpiła z ćwiczeniami wolnymi i piramidami na koniu z kicrownikiem młodzieży druham Czempikiem. Następnie druhowie z gniazd Miasteczka, Szarleja, Kozłowej Góry i Brzozowic wystąpili na przyrządach. Wkońcu udano się na salę, gdzie przy dźwiękach orkiestry bawiono się do godziny 2 w nocy. Ubolewamy tylko, że uroczystości a przeważnie sprawa ćwiczeń nie zainteresowały wcale Naczelnictwa Okręgu mimo przedstawienia odpowiedniego wniosku.

Wełnowiec (V) — „Święto Morza”.

W związku z obchodem „Święta Morza” w dniu 1 lipca br. zorganizowanym przez tutejszy oddział L. M. i K. urządzono został w oddziale młodzieży męskiej konkurs na budowę najładniejszych modeli statków. Młodzież nasza ochotnie zabrała się do pracy i przez cały okres poprzedzający „Święto Morza” można było zauważyć sokolich „marynarzy” probujących własnoręcznie zrobione modele na stawach. Znow w przeddzień „Święta Morza” t. j. 30 czerwca młodzież sokola z dumą zdawała egzamin ze swego konkursu na stawie w którego środku na małej wyspce palił się stos drzewa. Widok małych okręciaków pływających przy świetle ogni bengalskich wywarł jaknajlepsze wrażenie. Pierwsze miejsca w konkursie uzyskały 4 statki uwidocznione na fotografii nr. 2, których wykonawcami są: 1. Buck Leon, 2. Wąsik Edmund,

3. Mazur Walter, 4. Buck Jerzy. W konkursie brało ogółem 19 statków udział. (Fotografia nr. 1.)

Dla propagowania polskiego morza umieszczony został model krążownika na widocznym miejscu w sokolni.

Siemianowice Śl. (V) — „Święto Sokola”.

Tak jak w ubiegłym, również i w bieżącym roku gniazdo siemianowickie urządziło w dniu 19. VIII. br. swe „Święto Sokola”, nad którym protektorat raczyli przyjąć druhowie burmistrz F. Popek oraz dyr. J. Dreyza; do komitetu honorowego zaproszono najpoważniejszych obywateli Siemianowic oraz druhow z gniazda. Z zaproszonych gniazd (poza gniazdami Okr. V.) przybyły gniazda: Chorzów I i II, Dąb, Dąbrowa Górnicza, Sosnowiec; ponadto przybyli druhow prezes P. Kralewski z gniazda Tarnowskie Góry (długoletni prezes gniazda Siemianowice Śl.) oraz druhow prezes St. Bień, gniazdo Szopienice. Poza druham Rostem z gniazda Świętochłowice gościliśmy u nas również 2 druhow z gniazda Kałusz, którzy w podróży pieszej naokoło Polski, zatrzymali się u nas, by wziąć udział w święcie naszym. Okręg V-ty reprezentowany był przez dh skarbn. okr. P. Langforta.

Zamówiona już w miesiącu maju br. pogoda na dzień 19. VIII., nie zawiodła, to też od wczesnego ranka przybywają Sokoli na plac P. Skargi, miejsce zboru. O godz. 10-tej ruszył pochód do kościoła św. Krzyża na uroczyste nabożeństwo. Na czele pochodu, w którym brało udział 650 osób, jechał oddział rowerzystów z gniazda Sosnowiec, następnie świetnie się reprezentujący oddział konnicy z gn. Dąb, w dalszym ciągu szła orkiestra p. Benka, komitet honorowy z protektorem dhem burmistrzem Popkiem na czele (dh dyr. J. Dreyza z powodu niedyspozycji niestety nie mógł być obecny), poczty sztandarowe, oddz. młodz. żeńskiej, oddz. młodz. męskiej, druhow w mundurach uroczystych (bardzo licznie), druhowie w mundurach uroczystych i na koniec druhowie po cywilu. Pochodowi przyglądało się wiele tysięcy obywateli Siemianowic, na których całość z powodu pierwszorzędnej organizacji, zrobiła bardzo dobre wrażenie.

Po nabożeństwie udano się na plac Wolności, gdzie nastąpiło przywitanie uczestników przez prezesa gn. dha J. Sośńskiego. W pierwszej części przemówienia wskazał druhow

prezes na 15-tą rocznicę wybuchu I-go powstania śląskiego, wspominał o tych historycznych chwilach, oraz o pierwszych Sokółach-bohaterach, poległych w walce o wyzwolenie Górnego Śląska z pod jarzma niemieckiego. Poległym bohaterom-sokołom i powstańcom oraz nieznanemu szaremu żołnierzowi oddano hołd przez zachowanie milczenia i złożenie wieńca, tak pod Pomnikiem Powstańców, jak i na płycie Nieznanego Żołnierza, podczas czego orkiestra odegrała hymn państwowy. W drugiej części swego przemówienia prezes omawiał prace Sokola, zachęcając miejscową młodzież do wstępowania w szeregi sokole. Po wspomnieniu, w jakim stopniu Sokół przywiązany jest do swej Ojczyzny-Polski i że gotów jest zawsze wystąpić w Jej obronie, oraz złożyć na ołtarzu Ojczyzny tę samą ofiarę, co polegli bohaterowie-sokoli, zakończył swe przemówienie okrzykiem na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej oraz Jej pierwszego gospodarza p. Prezydenta Ignacego Mościckiego. Na tem zakończono uroczystość przedpołudni.

Po południu o godz. 14,45 wyruszone do parku „Pszczelnik“, gdzie odbył się koncert oraz występy sokole, których program był następujący: ćwiczenia wolne młodz. żeńskiej, ćwiczenia wolne młodz. męskiej, ćwiczenia druhen (trzy szesnastki), ćwiczenia druhow na poręczach, trojak, wykonany przez młodz. żeńską i męską, ćwiczenia druhow na drążku, ćwiczenia wolne druhow, ćwiczenia wspólne gniazd Okr. V (brało udział 188 ćwiczących) i na zakończenie piramidy wspólne. Ćwiczenia wypadły imponująco, to też publiczność nagradzała każdy występ łucznymi oklaskami. Najlepiej wypadły karkołomne ćwiczenia druhow na przyrządach, na których ćwiczyli druhowie: Rost (Świętochłowice), Niesyto (Miechówko), Breguła, Pradela, Brol, Depta, Nowak (Siemianowice Śl.). Organizacja występów dobra, za co należy się uznanie naczelnictwu gniazda oraz Okręgu V za okazaną pomoc. Publiczności obecnej było około 5 000, z tego około 2 500 za biletami, reszta młodzież, która miała wstęp wolny wzgl. osoby, które korzystały z „bezpłatnych biletów“ przez dość dziurawy płot.

Wieczorem odbyła się zabawa taneczna w sali dha inż. Halaczka „Belweder“, gdzie bawiono się w miłym nastroju do świtu.

Całość wypadła bardzo dobrze i na długo pozostanie w pamięci uczestnikom sokołom, jak i miejscowemu obywatelstwu.

Zarząd gniazda Siemianowice Śl. dziękuje na tej drodze wszystkim, którzy przyczynili się do upiększenia „Święta Sokola“, a w szczególności gniazdom sąsiednim, za tak liczne przybycie, serdecznem „C z o ł e m!“.

* * *

Z okazji „Święta Sokola“ gn. Siemianowice Śl., w dniu 19. VIII. 1934 r. urządzono bieg na przełaj na przestrzeni 3.000 m. Do zawodów zgłosiło się 11 zawodników, a dopuszczono przez lekarza 10-ciu. Jako pierwszy do mety przybył dh Sacher z gn. Welnowiec w czasie 11,23 min.; drugi przybył dh Czardybon z gn. Bańgów, trzeci zaś dh Sobiech z gn. Welnowiec.

Czerwionka (VIII).

W niedzielę, dnia 19 sierpnia rb. urządziło Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół“ w Czerwionce uroczystość 15-tej rocznicy założenia gniazda pod łaskawym protektoratem p. inż. Karola Knolla, dyrektora miejscowej kopalni. Dzięki usilnej pracy Komitetu Honorowego i Zarządu z prezesem p. Szymikiem na czele i dzięki poparciu okolicznych gniazd

Żałobnej karty

śp. Stanisław Osada

W Aleksandrowie Kujawskim zmarł w dniu 28 lipca br. znany i bardzo wybitny działacz polski w Ameryce, a w szczególności zasłużony Sokół, redaktor „Sokola Polskiego“ w Ameryce ś. p. Stanisław Osada.

Przyjechał do Polski z ramienia Syndykatu Dziennikarzy Polskich w Ameryce na przygotowujący się wówczas Zjazd Polaków z Zagranicy. Przytem objął dobrowolnie kierownictwo nad wycieczką Sokolą.

Niech ziemia, dla której służył, pracował i którą tak serdecznie ukochał, lekka Mu będzie.

+

Dnia 28. VII. b. r. zmarł w sile wieku — 34 lata — zący naczelnik druha

śp. Chwaszcza Baweł

Ślemy mu tą drogą ostatnie „Czołem“.

Tow. Gimn. „Sokół“ Kończyce.

okręgu VIII uroczystość wypadła imponująco pod każdym względem. Z pośród licznie przybyłych gości należy wymienić druha Dyrektora Kowalczyka, prezesa dzielnicy śląskiej, dha Rajnocha, skarbnika Dz. Śl., dha Ślawińskiego, członk. Przewodn. Dz. Śl., i druha inż. Wierzbickiego, prezesa okręgu VIII. Przed południem odprawił miejscowy ks. proboszcz Komraus uroczyste nabożeństwo z „Te Deum“, po którym odśpiewano „Boże coś Polskę“. Podczas wspólnego obiadu, spożytego w nader serdecznym nastroju w „Domu Polskim“, podziękował druha prezes inż. Wierzbicki miejscowym władzom za dotychczasowe poparcie i prosił o dalszą współpracę w szlachetnym dziele przysposobienia ojczyźnie obywateli zdrowych fizycznie i moralnie, poczem nastąpiły na miejscowym boisku zawody lekkoatletyczne i ćwiczenia sokole, gorąco oklaskiwane przez tłumy publiczności. Szczególny zachwyt wzniciły kunsztowne piramidy, wykonane przez miejscowe gniazdo pod kierownictwem druha naczelnika Blachy, a szczerą wesołość wzbudziły akrobatyczne ćwiczenia 4-ch juniorków z gniazda Krywałdu. Historję miejscowego gniazda i doniosłe znaczenie „Sokola“ dla państwa omówił pięknie nauczyciel druha Kwiatkowski. Na zakończenie uroczystości odbyła się wieczorem zabawa taneczna i rozdanie nagród. Całość wypadła dzięki sprężystej organizacji nadzwyczaj sprawnie i pozostanie długo w pamięci miejscowej ludności.

Wyniki zawodów na przyrządach.

Stopień wyższy: I. Chromik Zygmunt, Rydułt.; II. Szymba Józef, Knurów; III. Ogórek Rafał, Knurów.

Stopień średni: I. Ganiek Fryderyk, Czerw.; II. Gawlik Józef, Rydułt.; III. Pietrzykowski Stefan, Rydułt.

Pięciobój druhow: Karwat Wilhelm, Krywałd — 27 80,63; Rak Herbert, Rybnik — 25 61,73; Woźniczka Joachim, Rybnik — 25 46,74.

Trójbój druhen: Fojcikówna Edyta, Knurów — 1004,05; Kaiserkówna Apolonja, Knurów — 988,21; Wencłówna Klara, Rybnik — 806,84.